

Leo Trotskij

Fjärde internationalens manifest om det imperialistiska kriget och den proletära världsrevolutionen

Maj 1940

Fjärde internationalens – den socialistiska revolutionens världsparti – kriskonferens samlas vid en vändpunkt i det andra imperialistiska kriget. Den första fasen av sökande efter blottor, av förberedelser och relativ militär inaktivitet, ligger nu långt bakom oss. Tyskland har släppt lös alla helvetets krafter i en storoffensiv på vilken de allierade svarar med samma mynt med alla sina förstörelsekrafter. Från och med nu och för lång tid framåt kommer Europas och hela mänsklighetens liv att bestämmas av det imperialistiska krigets förlopp och dess ekonomiska och politiska konsekvenser.

Fjärde internationalen anser att det är dags att öppet och klart säga hur den ser på detta krig och dess deltagare, hur den värderar de olika arbetarorganisationernas politik gentemot kriget, och viktigast av allt, vilken väg som leder till fred, frihet och välstånd. Fjärde internationalen vänder sig inte till de regeringar som dragit in sina folk i slakten, inte till de borgerliga politiker som bär ansvaret för dessa regeringar, inte heller till arbetarbyråkratin som stödjer den krigförande borgarklassen. Fjärde internationalen vänder sig till de arbetande männen och kvinnorna, soldaterna och sjömännen, de ruinerade bönderna och de förslavade koloniala folken. Fjärde internationalen har inget som helst till övers för förtryckarna, utsugarna, imperialisterna. Den är arbetarnas, de förtrycktas och utsugnas världsparti. Detta manifest vänder sig till dem.

Det nuvarande krigets allmänna orsaker

Trots att teknologin är oändligt mycket mäktigare idag än vid slutet av kriget 1914-18, är mänskligheten mycket mer utarmad. Levnadsstandarden har sjunkit i land efter land. Vid tröskeln till det nuvarande kriget var jordbruket i sämre kondition än vid utbrottet av det förra. De jordbrukande länderna är ruinerade. I de industriella länderna har medelklassen plundrats ekonomiskt och en permanent underklass av arbetslösa – moderna parias – har bildats. Hemmamarknaden har krympt. Kapitalexporten har reducerats. Imperialismen har faktiskt splittrat världsmarknaden, delat upp den i områden som domineras av mäktiga enskilda stater. Om man räknar med den avsevärda ökningen av jordens befolkning, så har världshandeln hos 109 stater på vår planet minskat med nästan en fjärdedel under den tioårsperiod som föregick det nuvarande kriget. Världshandeln har hos vissa stater minskat till hälften, en tredjedel och en fjärdedel.

De koloniala länderna lider av både interna kriser och kriserna i världsmetropolerna. Underutvecklade länder, som igår var relativt fria, är idag störtade i slaveri (Abessinien, Albanien, Kina...). Varje imperialistisk stat måste ha sina egna råvarutillgångar, framförallt inför ett krig, det vill säga för en ny kamp om råvarutillgångar. För att berika sig ytterligare förstör och ödelägger kapitalisterna allt som arbetarklassen har byggt upp under århundraden.

Den ruttnande kapitalismens värld är överbefolkad. Problemet med att ta emot ett par hundra flyktingar extra blir oöverkomligt för en sådan världsmakt som Förenta staterna. I flygets, telegrafens, telefonens, radions och televisionens tidevarv paralyseras resor från land till land av pass och visumtvång. Samtidigt som utrikes- och inrikeshandeln minskar, sker en monstruös tillväxt av chauvinismen, och då speciellt antisemitismen. Under sin uppgångsepok tog kapitalismen det judiska folket ut ur gettona och använde det som ett instrument i sin kommersiella expansion. Idag söker den sönderfallande kapitalismen tvinga ut det judiska

folket ur alla sina porer. Sjuttion miljoner individer av de cirka två miljarder som bebor jorden, det vill säga mindre än 1 %, har idag inte någon plats på vår planet. Trots enorma landområden och de teknikens under som har erövrat både jorden och luften åt mänskligheten så har borgarklassen lyckats omvandla vår planet till ett stinkande fängelse.

Lenin och imperialismen

Den 1 november, 1914, i början av det förra imperialistiska kriget, skrev Lenin:

”Imperialismen sätter den europeiska kulturen på spel. Detta krig kommer snart att följas av andra om inte det sker en serie lyckade revolutioner. Sagan att detta är det ‘sista kriget’ är en ihålig och farlig lögn...”

Arbetare, kom ihåg denna förutsägelse! Det nuvarande kriget – det andra imperialistiska kriget – är ingen olyckshändelse, det beror inte på en eller annan diktators vilja. Detta förutsades för länge sedan. Dess ursprung härleddes obevekligen ur de inneboende motsättningarna hos internationella kapitalistiska intressen. Tvärt emot de officiella lögnerna, sagor som endast utformats för att söva folket, är huvudorsakerna till kriget, liksom till alla sociala missförhållanden – arbetslöshet, höga levnadsomkostnader, fascism, kolonialt förtryck... – det privata ägandet av produktionsmedlen tillsammans med den borgerliga nationalstaten som vilar på denna grund.

Med den nuvarande tekniska nivån och med arbetarnas skicklighet, är det fullt möjligt att skapa tillräckliga materiella och intellektuella förutsättningar för att utveckla hela mänskligheten. Det enda som krävs är att det ekonomiska livet i varje land och på hela vår planet organiseras korrekt, vetenskapligt och rationellt, enligt en allmän plan. Men så länge samhällets huvudsakliga produktivkrafter styrs av truster, d v s isolerade kapitalistiska klickar, och så länge nationalstaten förblir ett verktyg i händerna på dessa klickar, kommer kampen för marknader, naturresurser och världsherravälde att ta en allt mer destruktiv karaktär. Endast den revolutionära arbetarklassen kan slita statsmakten och makten över ekonomin ur händerna på dessa rovgiriga klickar.

Detta är innebörden i Lenins varning att utan ”en serie lyckade revolutioner” kommer ett nytt imperialistiskt krig att vara oundvikligt. De olika förutsägelserna och löftena har underkastats händelsernas test. Sagan om ”ett sista krig” har visat sig vara en lögn. Lenins förutsägelse har blivit en tragisk sanning.

Krigets omedelbara orsaker

De omedelbara orsakerna till kriget är rivaliteten mellan å ena sidan de gamla koloniala imperierna England och Frankrike, och å andra sidan de försenade imperialistiska rövarena Tyskland och Italien.

1800-talet var en tid då den äldsta kapitalistiska kraften, Storbritannien, hade ett obestridligt ledarskap. Från 1815 till 1914 härskade – med undantag för begränsade militära drabbningar – ”brittisk fred”. Den brittiska flottan var mäktigast i världen, och spelade rollen av en havens polisman. Men denna tid har förpassats till det förgångna. Så tidigt som i slutet av förra århundradet började Tyskland, beväpnat med modern teknologi, att avancera mot första platsen i Europa. Samtidigt uppstod, på haven, en ännu mäktigare nation, en före detta brittisk koloni. Den viktigaste motsättningen, som ledde till kriget 1914-18, var rivaliteten mellan Tyskland och Storbritannien. För Förenta staterna var deltagandet mer av preventiv karaktär – Tyskland kunde inte tillåtas underkuva den europeiska kontinenten.

Nederlaget kastade tillbaka Tyskland i total maktlöshet. Utfrusen, omringad av fiender, bankrutt p g a krigsskadestånd, försvagad av inbördeskrigets konvulsioner, verkade landet stå

utanför händelsernas centrum för lång tid framöver, om inte för evigt. På den europeiska kontinenten spelade Frankrike temporärt första fiolen. För det segerrika England innebar krigets slutgiltiga balansräkning ett tilltagande oberoende ute i besittningarna, koloniala rörelser för självständighet, förlust av makten över haven och en minskande betydelse för flottan p g a flygets snabba utveckling.

Men pga tröghet försökte England under de första åren efter segern fortfarande spela den ledande rollen på världsarenan. Konflikterna med Förenta staterna började anta en alltmer hotande karaktär. Det såg ut som om nästa krig skulle flamma upp mellan de båda anglo-saxiska aspiranterna på världsherraväldet. Men England insåg snart att hennes specifika ekonomiska vikt inte räckte till för kampen med kolossen på andra sidan oceanen. Storbritanniens överenskommelse med Förenta staterna om marin likställighet tillkännagav offentligt att man i praktiken redan hade förlorat makten över haven. Ersättandet av frihandeln med tullmurar markerade ett öppet erkännande av den brittiska industrins misslyckande på världsmarknaden. Avsägelsen av "splendid isolation"-politiken tog sig uttryck i införandet av allmän värnplikt. Med detta var alla de heliga gamla traditionerna bortsopade.

En liknande brist på överensstämmelse mellan ekonomisk styrka och världsposition karakteriserade även Frankrike, men i mindre skala. Dess hegemoni i Europa var ett resultat av omständigheter som berodde på krossandet av Tyskland och de konstgjorda påbudet i Versaillesfördraget. Men den befolkningsmängd och ekonomiska grund som denna ledning vilade på var alldeles otillräcklig. När segerns eufori lagt sig, välldde de rätta styrkeförhållandena upp till ytan. Frankrike visade sig vara mycket svagare än vad landet ville ge sken av, såväl inför sina vänner som inför sina fiender. I sökandet efter skydd blev Frankrike, i grund och botten, Storbritanniens senaste besittning.

Tysklands pånyttfödelse, som grundade sig på förstklassig teknologi och organisatorisk förmåga, var oundviklig. Men det skedde snabbare än vad som ansågs vara möjligt. Detta berodde på det stöd England gav Tyskland gentemot Sovjetunionen, gentemot Frankrikes omåttliga krav och inte minst gentemot Förenta staterna. Sådana internationella intriger hade mer än en gång i historien visat sig lönsamma för England, så länge hon själv kvarstod som den starkaste makten. Men i sin senilitet visade hon sig oförmögen att kontrollera de krafter hon väckt.

Beväpnat med modernare teknologi, större flexibilitet och högre produktivitet började Tyskland återigen att tränga ut England från viktiga marknader, särskilt sydöstra Europa och Latinamerika. Till skillnad från 1800-talet, då konkurrensen mellan de kapitalistiska staterna utvecklades på en expanderande världsmarknad, så krymper idag den ekonomiska arenan så att inget annat återstår för imperialisterna än att sno åt sig marknadsandelar av varandra.

Precis som 1914 togs initiativet även nu av den tyska imperialismen. Taget på sängen försökte den brittiska regeringen först att, på andras bekostnad, köpa sig fri från krig (Österrike, Tjeckoslovakien). Men denna politik blev kortlivad. "Vänskapen" med Storbritannien var bara en taktisk fint av Hitler. London hade redan beviljat Hitler mer än vad han någonsin hade trott sig kunna få. Münchenöverenskommelsen med vilken Chamberlain hoppades befästa en långlivad vänskap med Hitler, ledde istället till att brytningen påskyndades. Hitler kunde inte vänta sig mer från London – ytterligare tysk expansion skulle slå mot Storbritanniens egna livlinor. Alltså ledde den "nya era av fred", som proklamerades av Chamberlain i oktober 1938, inom några månader till det värsta av alla krig.

Förenta staterna

Under det att Storbritannien allt sedan krigets första månader har försökt överta det blockerade Tysklands positioner på världsmarknaden har Förenta staterna nästan automatiskt

drivit bort Storbritannien. Två tredjedelar av världens guld är koncentrerat i amerikanska banker. Den resterande tredjedelen är på väg mot samma plats. Englands roll som världsbankir tillhör det förgångna. Inte heller på andra områden är läget bättre. Under det att Storbritanniens flotta lider stora förluster bygger amerikanska varv skepp i en enorm takt, vilket kommer att garantera en kommande amerikansk flottedominans över både britterna och japanerna. Förenta staterna håller uppenbarligen på att förbereda sig för att anta en *tvåmaktsstandard* (en flotta större än de två näst största makternas kombinerade flotta). Det nya programmet för flygflottan förutspår en kommande amerikansk dominans över resten av världen.

Men den industriella, finansiella och militära styrkan hos Förenta staterna, den främsta kapitalismakten i världen, garanterar inte alls en blomstrande amerikansk ekonomi. Tvärtom innebär det att krisen i dess sociala system får en särskilt elakartad och krampaktig karaktär. Guld för miljarder ligger, liksom miljoner arbetslösa, i träda.

I Fjärde internationalens teser *Kriget och Fjärde internationalen*, som publicerades för sex år sedan, förutspåddes det:

”Den amerikanska imperialismen står inför samma problem som Tyskland gjorde 1914, och som drev det till krig. Världen är delad. Den måste delas igen. För Tyskland var det en fråga om att ’organisera Europa’. Förenta staterna måste ’organisera’ hela världen. Historien ställer mänskligheten ansikte mot ansikte med den amerikanska imperialismens vulkaniska utbrott.”

”New Deal” (den nya given) och ”Den goda grannens politik” var de sista försöken att uppskjuta krisens kulmen genom att lindra de sociala kriserna med överenskommelser och avtal. Efter misslyckandet för denna politik hade den amerikanska imperialismen inget annat val än att återvända till ”den pansrade nävens” metod. Under en eller annan förevändning kommer Förenta staterna att med oerhörd kraft intervensera för att behålla världsherraväldet. När den amerikanska kapitalismen kommer att drabba samman med sina fiender, och vilken karaktär denna sammandrabbning kommer att få, är ännu okänt, kanske även för Washington. Krig mot Japan skulle bli en strid om ”lebensraum” i Stilla Havet. Även om ett krig i Atlanten skulle vara riktat mot Tyskland, så skulle det bli en strid om Storbritanniens arv.

Möjligheten av en tysk seger över de allierade hänger som en mardröm över Washington. Med den europeiska kontinenten och alla dess koloniala resurser som bas, med Europas hela krigsindustri och varv till sin disposition, skulle Tyskland – speciellt tillsammans med Japan i Orienten – bli ett dödligt hot mot den amerikanska imperialismen. De nuvarande väldiga drabbningarna på det europeiska slagfältet utgör i detta perspektiv förberedelser för kampen mellan Tyskland och Amerika. Frankrike och England är bara den amerikanska kapitalismens befästa ställningar. Om Englands fronter ligger vid Rhen, som en engelsk parlamentsledamot påstår, så skulle den amerikanska imperialismen kunna säga att Förenta staternas fronter ligger vid Themsen.

Under sina febrila förberedelser av den allmänna opinionen för det kommande kriget sparar inte Washington på sin ädla harm över det öde som har drabbat Finland, Danmark, Norge, Holland, Belgien... Ockupationen av Danmark ställde oväntat frågan om Grönland, som ”geologiskt” utgör en del av den västliga hemisfären och som av lyckliga omständigheter är rikt på fyndigheter av kryolit, som är oundgängligt vid framställning av aluminium. Inte heller förbiser Washington det förslavade Kina, de hjälplösa Filipinerna, det föräldralösa holländska Indien och ömmar för öppna sjövägar. Filantropiska sympatier för förtryckta nationer och till och med geologiska överväganden tvingar således in Förenta staterna i kriget.

Hur som helst kan amerikanska styrkor bara intervensera framgångsrikt så länge Frankrike och de engelska öarna finns kvar som solida understödsbaser. Om Frankrike skulle bli ockuperat och tyska trupper dyka upp vid Themsen, så skulle styrkeförhållandena ändras dramatiskt till

Förenta staternas nackdel. På grund av det är Washington tvunget att öka tempot, men måste ändå fundera över frågan: Har de missat det rätta tillfället?

De amerikanska isolationisterna protesterar högljutt mot Vita Husets officiella ståndpunkt, men är i sig själva inte något annat än en annan variant av samma imperialism. Den del av kapitalisterna som har sina huvudsakliga intressen knutna till den amerikanska kontinenten, Australien och Fjärran östern kalkylerar med att Förenta staterna i händelse av en förlust för de allierade automatiskt skulle få ett monopol för egna profiter, inte bara över Latinamerika utan även över Kanada, Australien och Nya Zeeland. Beträffande Kina, holländska Indien och Orienten i allmänhet är hela Förenta staternas härskande klass av uppfattningen att det är oundvikligt med ett krig med Japan i en nära framtid. Under sken av isolationism och pacifism har en inflytelserik del av borgarklassen utarbetat ett program för amerikansk expansion på kontinenten och förbereder för krig mot Japan. Enligt denna plan är kriget mot Tyskland för världsherravälde endast tillfälligt uppskjutet. Vad småborgerliga pacifister som Norman Thomas och hans brödraskap beträffar, så är de enbart korgossar i en av de imperialistiska klanerna.

Vår kamp mot Förenta staternas intervenering i kriget har inget med pacifism och isolationism att göra. Vi säger öppet till arbetarna att den imperialistiska regeringen inte kan låta bli att dra in Förenta staterna i kriget. Debatten inom den härskande klassen gäller bara frågan om när man skall gå in i kriget och vem man skall skjuta på först. Att räkna med att hålla Förenta staterna neutralt genom tidningsartiklar och pacifistiska resolutioner är som att försöka hålla tillbaka tidvattnet med en kvast. Den verkliga kampen mot krig betyder klasskamp mot imperialismen och ett obarmhärtigt avslöjande av småborgarklassens pacifism. Bara revolutionen kan få den amerikanska borgarklassen att avhålla sig från att intervensera i det andra imperialistiska kriget, eller börja ett tredje imperialistiskt krig. Alla andra metoder är antingen kvacksalveri eller dumhet, eller en kombination av båda.

Fosterlandsförsvaret

För nästan 100 år sedan, när nationalstaten fortfarande representerade en relativt progressiv faktor, proklamerade det *Kommunistiska manifestet* att arbetarna inte har något fosterland. Deras enda mål var att skapa ett arbetarnas fosterland som omfattade hela världen. Mot slutet av 1800-talet blev den borgerliga nationalstaten, med dess arméer och tullmurar, det största hindret för produktivkrafternas utveckling, eftersom de kräver en mycket mer vidsträckt arena. Den socialist som idag höjer sin röst till försvar för "fosterlandet" spelar samma reaktionära roll som forna tiders bönder som rusade till försvar för den feudala ordningen, dvs sina egna bojar.

De senaste åren, och även månaderna, har världen med förvåning skådat hur lätt stater har försvunnit från Europas karta. Österrike, Tjeckoslovakien, Albanien, Polen, Danmark, Norge, Holland, Belgien... Den politiska kartan har omskapats snabbare än någonsin tidigare i historien, med undantag från napoleonkrigen. Vid den tiden handlade det om utlevade feudala stater som måste ge plats för den borgerliga nationalstaten. Idag är det en fråga om utlevade borgerliga stater som måste ge plats för folkens socialistiska federation. Kedjan brister alltid i sin svagaste länk. Kampen mellan de imperialistiska banditerna lämnar lika lite utrymme för små oberoende stater som kampen mellan internationella trustar och karteller lämnar små oberoende fabrikanter och handelsmän ifred.

På grund av sitt strategiska läge anser Tyskland det mer gynnsamt att attackera sina huvudfiender genom de små och neutrala staterna. Storbritannien och Frankrike anser det tvärtom vara mer gynnsamt att skydda sig själva med de små staternas neutralitet och låta Tyskland genom sina slag driva dem in i de "demokratiska" allierades läger. Sakens kärna

förändras inte av dessa olika strategiska metoder. De små satelliterna mals till mjöl mellan de imperialistiska staternas kvarnhjul. "Försvaret" av de stora "fosterländerna" kräver att dussintals små och medelstora länder tillintetgörs.

Men även när det gäller de stora staterna, så handlar det för borgerskapet inte alls om att försvara fosterlandet, utan snarare om att försvara marknader, utländska koncessioner, råvarutillgångar och inflytandesfärer. Borgarklassen försvarar aldrig fosterlandet för dess egen skull. De försvarar privategendom, privilegier och profiter. Närhelst dessa heliga värden hotas, slår borgarklassen omedelbart in på defaitismens väg. Det var den väg som togs av den ryska borgarklassen, vars söner efter Oktoberrevolutionen stred och åter är redo att strida, i vilken som helst av världens arméer mot sitt tidigare "fosterland". För att få behålla sitt kapital vände sig den spanska borgarklassen till Mussolini och Hitler för militärt stöd gentemot sitt eget folk. Den norska borgarklassen bistod Hitlers invasion av Norge. Så har det alltid varit och så kommer det alltid att förbli.

Officiell patriotism är en mask för att dölja utsugarintressen. Klassmedvetna arbetare kastar föraktfullt denna mask åt sidan. De försvarar inte det borgerliga fosterlandet, utan arbetarnas och de förtrycktas intressen i sina egna länder och i hela världen. Fjärde internationalens teser fastslår:

"Mot den reaktionära parollen om nationellt försvar är det nödvändigt att ställa parollen om det revolutionära krossandet av nationalstaten. Till det kapitalistiska Europas därhus är det nödvändigt att lägga fram ett program för Europas Socialistiska Förenta Stater, som ett steg på vägen mot ett Världens Socialistiska Förenta Stater."

"Kampen för demokrati"

Parollen om krig för demokrati mot fascism är bara en lögn. Som om arbetarna har glömt att det var den brittiska regeringen som hjälpte Hitler och hans anhang till makten! De imperialistiska demokratierna är egentligen de största aristokratierna i historien. England, Frankrike, Holland, Belgien vilar på ett förslavande av de koloniala folken. Demokratien i Förenta staterna vilar på makten över en hel kontinents väldiga rikedomar. Alla dessa "demokratiers" kraftansträngningar inriktas på att bevara de egna privilegierna. En ansenlig del av krigsbördan lägger de imperialistiska demokratierna på sina kolonier. Slavarna är tvungna att offra både kropp och själ för att deras herrar skall kunna förbli slavägare. De små kapitalistiska demokratier som saknar kolonier är satelliter till de stora imperierna och får sig tilldelade en smärre del av deras koloniala profiter. De härskande klasserna i dessa stater är redo att när som helst avsäga sig demokratin för att få behålla sina privilegier.

I det lilla Norges fall har den sönderfallande demokratins innersta mekanismer åter visat sig inför hela världen. Den norska borgarklassen utnyttjade både den socialdemokratiska regeringen och de fascistiska poliserna, domarna och officerarna. Vid första bästa ordentliga stöt sveptes de demokratiska huvudena bort och den fascistiska byråkratin, som omedelbart fann ett gemensamt språk med Hitler, blev husets herrar. Med mindre nationella variationer har samma experiment visat sig framgångsrikt i Italien, Österrike, Polen, Tjeckoslovakien och ett antal andra stater. I farans stund har borgarklassen alltid kunnat skala av den verkliga maktapparaten dess demokratiska utstyrelse och utnyttja den som ett direkt instrument för finanskapitalet. Bara den hopplöst blinde kan inbilla sig att de brittiska och franska generalerna och amiralerna utkämpar ett krig mot fascismen.

Kriget har inte kunnat bromsa processen där demokratier förvandlas till reaktionära diktaturer, utan denna process slutförs mitt framför våra ögon

I varje land, liksom på hela världsarenan, förstärkte kriget omedelbart de mest reaktionära grupperna och institutionerna. Generalstaberna, dessa tillhåll för bonapartismens konspira-

tioner, polisens ondskefulla hålor, band av hyrda patrioter, kyrkor av alla trosbekännelser, alla hamnar omedelbart i förgrunden.

För att få fördelarna med en totalitär regim fördubblar de imperialistiska demokratierna sina attacker mot arbetarklassen och dess revolutionära organisationer. De utnyttjar krigshotet och nu kriget självt först och främst för att slå ned sina inre fiender. Borgarklassen följer ständigt och osvikligt regeln: ”Huvudfienden finns i det egna landet”.

Som vanligt är det de svagaste som lider mest. De svagaste under denna människoslakt är alla de otaliga flyktingarna och bland dem de revolutionära flyktingarna. Borgerlighetens patriotism visar sig främst i den brutala behandlingen av försvarslösa utlänningar. Innan demokratierna byggde koncentrationsläger för krigsfångar hade de redan konstruerat koncentrationsläger för revolutionära flyktingar. Med sitt sätt att behandla flyktingar, utvisade och hemlösa har regeringar i hela världen, och speciellt regeringen i SSSR, skrivit det svartaste kapitlet i hela vår historia. Vi sänder de varmaste hälsningar till våra fängslade bröder och systrar och säger till dem att inte förlora hoppet. De flesta ledarna i morgondagens Europa och värld kommer att komma från de kapitalistiska fängelserna och koncentrationslägren.

Nazisternas krigsparoller

Hitlers officiella paroller behöver i allmänhet inte undersökas närmare. Kampen för ”nationellt enande” har för länge sedan visat sig vara en lögn, ty Hitler håller på att förvandla nationalstaten till en mångnationell stat och förtrampar andra folks frihet och enhet. Kampen för ”lebensraum” är inget annat än ett kamouflage för imperialistisk expansion, dvs en politik av annektering och plundring. Det rasmässiga berättigandet för denna expansion är en lögn. Nationalsocialismen ändrar sina rasmässiga sympatier och antipatier i överensstämmelse med strategiska betänkanden. Ett något mer stabilt element i den fascistiska propagandan är kanske antisemitismen, som Hitler har givit en zoologisk form, genom att upptäcka ”rasens” och ”blodets” sanna språk i hundens skällande och grisens grymtningar. Inte för intet betecknade Friedrich Engels antisemitismen som ”socialism för idioter”. Den enda egenskap hos fascismen som inte är hycklad är dess vilja att styra, underkua och plundra. Fascismen är ett kemiskt rent destillat av imperialismens kultur.

De demokratiska regeringar som på sin tid hyllade Hitler som en korsfarare mot bolsjevism, utmålar honom nu som en slags satan, som helt oväntat har släppts lös ur helvetets djup, och våldför sig på heliga fördrag, gränser, regler och föreskrifter. ”Om det inte vore för Hitler så skulle den kapitalistiska världen blomma som en trädgård”. Vilken miserabel lögn! Denna tyske epileptiker, som har en räknemaskin i sin skalle och obegränsad makt i sina händer, föll varken ned från skyarna eller uppsteg ur helvetet: Han är inget annat än en personifiering av alla imperialismens destruktiva krafter. Precis som de svagare herdefolken såg Djingis Khan och Tamerlane som guds plågoris, när de i själva verket inte uttryckte något annat än alla herdestammars behov av större betesmarker och plundring av bebodda områden, är Hitlers skakande av de gamla kolonialmakterna i grunden, inget annat än ett mer slutgiltigt uttryck för den imperialistiska viljan att regera. Världskapitalismen drivs till desperation av sin egen kris, och har genom Hitler börjat trycka en rakbladsvass dolk mot sina egna tarmar.

Det andra imperialistiska krigets slaktare kommer inte att lyckas göra Hitler till syndabock för sina egna synder.

Inför proletarietets domstol kommer alla de nuvarande regenterna att ställas till svars. Hitler kommer bara att stå först i ledet av kriminella på de anklagades bänk.

Tysklands övermakt

Hur kriget än kommer att sluta så är den tyska övermakten redan uppenbar. Otvivelaktigt har Hitler misslyckat med att uppvisa något hemligt ”nytt vapen”. Men de redan existerande vapnen har visat sig vara perfekta, och den välkoordinerade användningen av dessa vapen – på basis av en mer utvecklad industri – ger den tyska militarismen en enorm tyngd. Den militära dynamiken sammanhänger intimt med de särskilda fördelar en totalitär regim ger: Enhetlig vilja, koncentrerat initiativ, hemliga förberedelser och plötsligt genomförande. Dessutom har Versaillesfreden gjort de allierade en dålig tjänst. Efter 15 års tysk avrustning tvingades Hitler bygga upp en ny arme från ingenting. Tack vara detta är denna armé fri från slentrian och behöver inte dras med föråldrad teknik och utrustning. Truppernas taktiska träning inspireras av nya idéer, som baseras på det absolut senaste inom teknologin. Uppenbarligen är endast Förenta staterna destinerade att överträffa den tyska mördarmaskinen.

Frankrikes och Storbritanniens svaghet var inte oväntad. Fjärde internationalens teser (1934) förklarar:

”Kollapsen för Nationernas Förbund hör oupplösligt ihop med början till den franska dominansens sammanbrott på den europeiska kontinenten.”.

Detta programmatiska dokument fastslår vidare att, ”det härskande England är mindre framgångsrikt än någonsin i sina planer”, att den brittiska borgarklassen är ”skräckslagen inför sitt imperiums sönderfall, den revolutionära rörelsen i Indien och sina instabila positioner i Kina”. Fjärde internationalens styrka ligger i just detta, dess program kan motstå stora händelsers prövningar.

I och med de garanterade koloniala superprofiterna har Englands och Frankrikes industri halkat efter i utvecklingen, både teknologiskt och organisatoriskt. Därtill har socialistpartiernas och fackföreningarnas så kallade ”försvar av demokratin” givit den brittiska och franska borgarklassen en ytterst privilegierad politisk situation. Privilegier skapar alltid tröghet och stagnation. Lejonparten av ansvaret för Tysklands nuvarande övermakt över Frankrike och England ligger hos de socialpatriotiska försvararna av demokratin, som förhindrade arbetarklassen att dra England och Frankrike ur stagnationen genom en socialistisk revolution i rätt tid.

”Fredsprogrammet”

I utbyte mot folkens slaveri lovar Hitler att etablera en ”tysk fred” i Europa under sekler framåt. En tom hägring! Den ”brittiska freden” efter segern över Napoleon varade i ett sekel, inte tusen år, uteslutande på grund av att Storbritannien var pionjär för ny teknologi och hade ett progressivt produktionssystem. Trots sin ekonomiska styrka är dagens Tyskland, liksom dess fiender, banerförare för ett utdömt samhällssystem. Hitlers seger skulle i verkligheten inte betyda fred utan början på en ny serie blodiga sammandrabbningar i världsskala.

Om Tyskland skulle besegra England och reducera Frankrike till samma status som Böhmen och Mähren, och basera sig på den europeiska kontinenten och dess kolonier, så skulle det otvivelaktigt bli makt nummer ett i världen. Samtidigt skulle Italien i bästa fall – fast inte för längre tid – lägga beslag på medelhavsbasängen. Men att vara makt nummer ett betyder inte att man är den enda makten. Kampen för ”lebensraum” skulle bara gå in i ett nytt stadium.

Den ”nyordning” som Japan försöker upprätta på grundval av Tysklands seger, siktar till att utvidga Japans herravälde till större delen av Asien. Sovjetunionen skulle då finna sig hopklämt mellan ett germaniserat Europa och ett japaniserat Asien. De tre amerikanska kontinenterna, likväl som Australien och Nya Zeeland, skulle tillfalla Förenta staterna. Om vi

därtill tar med i beräkningen det provinsiella italienska imperiet runt Medelhavet, skulle världen vara indelad i fem "lebensraum". Men genom sin natur avskyr imperialismen varje delning av makten. För att få fria händer mot Amerika skulle Hitler vara tvingad till en blodig uppgörelse med sina före detta vänner Stalin och Mussolini. Japan och Förenta staterna skulle inte förbli ointresserade åskådare till denna nya kamp. Det Tredje imperialistiska kriget skulle inte föras av nationalstater och inte av imperier av det gamla slaget, utan av hela kontinenter. Hitlers seger skulle alltså inte betyda en tusenårig "tysk fred" utan ett blodigt kaos i årtionden, om inte sekler.

Men inte heller en allierad triumf skulle ge några strålande resultat. Ett segerrikt Frankrike skulle endast kunna återuppbygga sin stormaktsställning genom att stycka upp Tyskland, återupprätta det habsburgska riket och balkanisera Europa. Storbritannien skulle bara kunna spela en ledande roll i Europa genom att spela på motsättningarna mellan Tyskland och Frankrike å ena sidan och Europa och Amerika å den andra. Detta skulle betyda en tio gånger värre upplaga av Versaillesfreden med oerhört mycket större skadliga effekter på Europas försvagade organism. Till detta måste vi lägga att en allierad seger utan amerikanskt stöd är osannolik, samtidigt som Förenta staterna denna gång kommer att begära ett mycket högre pris för sin hjälp än under det förra kriget. Det försvagade och utmattade Europa – objektet för Herbert Hoovers filantropi – skulle bli en bankrutt låntagare för sin transatlantiska räddare.

Om vi så till sist förutsätter den minst troliga varianten, nämligen att de utmattade motståndarna sluter fred i enlighet med den pacifistiska formuleringen "inga vinnare – inga förlorare", så skulle detta betyda ett återupprättande av det internationella kaos som härskade före kriget. Men den här gången baserat på blodiga ruiner, på utmattning, på bitterhet. Efter en kort tid skulle alla gamla antagonismer bryta fram med våldsamt kraft och medföra nya internationella konvulsioner.

De allierades löfte att denna gång skapa en demokratisk europeisk federation är den värsta av alla pacifistiska lögnar. Staten är ingen abstraktion utan ett instrument för monopolkapitalismen. Så länge trustar och banker inte är exproprierade till folkets fördel är kampen mellan stater lika oundvikligt som kampen mellan trusterna själva. Att den mäktigaste staten frivilligt skulle avstå från den makt som dess styrka ger är en lika löjlig utopi som frivillig delning av kapitalfonderna mellan trusterna. Så länge kapitalistisk egendom finns är en demokratisk "federation" inget annat än en värre upplaga av Nationernas förbund, med alla dess brister minus dess illusioner.

Förgäves försöker de imperialistiska ödeshärskarna återuppliva ett program för frälsning som är totalt misskrediterat av de senaste årtiondenas erfarenheter. Förgäves förordar deras småborgerliga lakejer pacifistiska patentmediciner som för länge sedan har omvandlats till sina egna karikatyrer. De avancerade arbetarna kommer inte att låta sig duperas. Fred kommer inte att slutas av de krafter som nu för krig. Arbetarna och soldaterna kommer att diktera sitt eget fredsprogram.

Försvaret av Sovjetunionen

Stalins allians med Hitler, vilken inledde världskriget och direkt ledde till att det polska folket förslavades, var ett resultat av Sovjets svaghet och Kremls panik inför åsynen av Tyskland. Ansvar för denna svaghet åvilar ingen annan än samma Kreml; dess inrikespolitik, som skapade en avgrund mellan den härskande kasten och folket; dess utrikespolitik, som offrade världsrevolutionens intressen för den stalinistiska klickens intressen.

Erövringen av Polen – en bekräftelse på alliansen med Hitler och en garanti mot Hitler – åtföljdes av en nationalisering av halvfeodala och kapitalistiska egendomar i västra Ukraina och västra Vitryssland. Utan detta skulle Kreml inte ha kunnat inkorporera det ockuperade

området i Sovjetunionen. Den strypta och vanhelgade oktoberrevolutionen visade att den fortfarande var vid liv.

I Finland lyckades inte Kreml åstadkomma en liknande social omvälvning. Den imperialistiska mobiliseringen av världsoinionen till "Finlands försvar", hotet om en direkt intervention från Frankrike och England och Hitlers otålighet att lägga Danmark och Norge under sig innan brittiska och franska trupper fått skandinavisk mark under sina fötter – allt detta tvingade Kreml att ge upp sovjetiseringen av Finland och inskränka sig till att erövra en av de oundgängliga strategiska positionerna.

Utan tvivel ogillades invasionen av Finland starkt av den sovjetiska befolkningen. Men de avancerade arbetarna förstod att Kreml-oligarkins brott inte stryker frågan om Sovjetunionens existens från dagordningen. Ett nederlag för den i världskriget skulle inte bara betyda att en totalitär byråkrati störtades, utan att de nya ägandeformerna avskaffades. Det skulle betyda att det första experimentet med planekonomi skulle falla samman och förvandla hela landet till en koloni, dvs att kolossala naturresurser överlämnades till imperialismen, vilket bara skulle innebära en andningspaus till det tredje världskriget. Varken Sovjetunionens eller hela världens arbetarklass har något intresse av en sådan utveckling.

Trots all sin heroism var Finlands motstånd mot Sovjetunionen inte mer en fråga om oberoende nationellt försvar än Norges motstånd mot Tyskland. Helsingforsregeringen förstod själv detta när den valde att kapitulera för Sovjetunionen framför att förvandla Finland till en bas för franska och brittiska trupper. Även om vi helhjärtat erkänner varje nations rätt till självbestämmande, så ändrar inte det faktum att denna rättighet i detta krig väger mindre än ett tistelfjun. Vi måste bestämma de grundläggande dragen i vår politik utifrån grundläggande, och inte tionde rangens, faktorer. Fjärde internationalens teser fastslår:

"Idén om nationellt försvar kan, speciellt när den sammanfaller med iden om demokratins försvar, mycket lätt vilseleda arbetarna i små och neutrala länder (Schweiz, Belgien, de skandinaviska länderna...) Bara en hopplös trög borgare från någon gudsförgäten schweizisk by (som Robert Grimm) kan på allvar tro att det världskrig, i vilket han just blivit indragen, utkämpas för att försvara det schweiziska oberoendet."

Idag får dessa ord en speciell mening. De pseudorevolutionära småborgare som tror att det är möjligt att fastsälla en proletär strategi i förhållandet till "försvaret av Sovjetunionen" utifrån Röda arméns taktiska operationer, som invasionen av Finland, är på intet vis överlägsna den schweiziska borgaren Robert Grimm.

Den kampanj som världens borgarklass drog igång om det finsk-sovjetiska kriget var ytterst värtalig i sin enstämmighet och häftighet. Varken Kremels svekfullhet eller våld hade tidigare väckt borgarklassens harm, ty hela världshistorien är en historia om svek och våld. Deras rädsla och harm kom sig av perspektivet på en social omvälvning i Finland liknande den som Röda armén åstadkom i östra Polen. Det som stod på spel var ett akut hot mot de kapitalistiska ägandeförhållandena. Den antisovjetiska kampanjen hade rakt igenom en klasskaraktär. Den avslöjade än en gång, att Sovjetunionen i kraft av den samhälleliga grundval som oktoberrevolutionen skapade och på vilken byråkratin i sista hand själv beror, fortfarande är en arbetarstat som ingjuter skräck i hela världens borgarklass. Tillfälliga överenskommelser mellan borgarklassen och Sovjetunionen ändrar inte det faktum att, "med historisk måttstock är antagonismen mellan världsimperialismen och Sovjetunionen ofantligt mer djupgående än de antagonismer som sätter enskilda kapitalistiska länder i motsatsställning till varandra."

Många småborgerliga radikaler, som så sent som igår såg Sovjetunionen som en axel kring vilken de "demokratiska" styrkorna skulle grupperas mot fascismen, har nu, när deras egna fosterländer hotas av Hitler, plötsligt "upptäckt" att Moskva, som inte kom till deras hjälp,

följer en imperialistisk politik och att det inte är någon skillnad mellan Sovjetunionen och de fascistiska staterna.

Lögn! skulle varje klassmedveten arbetare säga – det finns en skillnad. Borgarklassen bedömer dessa sociala skillnader bättre och grundligare än dessa småborgerliga vindflöjlar. Nationalisering av produktionsmedlen i ett land, dessutom ett underutvecklat land, betyder naturligtvis inte att uppbygget av socialismen är säkrat. Men det gör möjligt att främja grundförutsättningen för socialism, nämligen en planerad utveckling av produktivkrafterna. Att vända ryggen till nationaliseringen av produktionsmedlen på grund av att det inte i sig skapar välfärd för massorna är samma sak som att döma ut en granitgrund för att det inte går att leva utan väggar och tak. Den klassmedvetne arbetaren vet att en framgångsrik kamp för fullständig frigörelse är otänkbar utan att försvara de landvinningar som redan gjorts, hur små de än må vara. Desto nödvändigare är det därför att försvara en så kolossal landvinning som en planerad ekonomi mot en restaurering av kapitalistiska förhållanden. De som inte kan försvara tidigare landvinningar kommer inte att erövra nya.

Fjärde internationalen kan bara försvara Sovjetunionen med hjälp av den revolutionära klasskampens metoder. Genom att lära arbetarna att förstå statens klasskaraktär – imperialistisk, kolonial eller arbetarstat – och de ömsesidiga relationerna mellan dem, liksom deras inre motsättningar kommer arbetarna att kunna dra korrekta praktiska slutsatser i varje given situation. Samtidigt som Fjärde internationalen för en outtröttlig kamp mot Moskva-oligarkin, förkastar den bestämt varje politik som skulle kunna hjälpa imperialismen mot Sovjetunionen.

Försvaret av Sovjetunionen överensstämmer principiellt med att förbereda den proletära världsrevolutionen. Vi avvisar bestämt teorin om socialism i ett land, som är ett av den reaktionära stalinismens hjärnspöken. Enbart världsrevolutionen kan säkra socialismen i Sovjetunionen. Men världsrevolutionen bär med sig det oundvikliga avslöjandet av Kremls oligarki.

För det revolutionära störtandet av Stalins bonapartistiska klick

Efter fem års kryperi för ”demokratierna”, avslöjade Kreml sitt cyniska förakt för världsproletariatet genom sluta en allians med Hitler och hjälpa honom att strypa det polska folket; de attackerade med en skamlös chauvinism Finland och visade samma skamlösa militära oduglighet i striden; de lovade ljudligt att ”befria” det finska folket från kapitalisterna och kapitulerade sedan feigt inför Hitler. Så agerade den stalinistiska regimen under historiens kritiska timmar.

Moskvarättegångarna hade redan avslöjat att den totalitära oligarkin hade blivit ett absolut hinder på vägen för landets utveckling. Det ekonomiska livets alltmer komplexa krav kan inte längre tolerera byråkratisk strypning. Men bandet av parasiter är inte beredda att göra några eftergifter. I kampen för sin ställning förstör de allt det bästa i landet. Man ska inte tro att ett folk som under tolv år har genomfört tre revolutioner plötsligt har blivit korkat. Det är kuvat och förvirrat, men det iakttar och tänker. Byråkratin påminner dem varje dag om sin existens genom sitt godtyckliga styre, förtryck, rovgirighet och blodiga hämndlystnad. Halvsvältande arbetare och kollektivjordbrukare viskar sinsemellan med hat om de skiftande nyckerna hos nitiska kommissarier. Till Stalins 60-årsdag tvingades arbetare i Ural att arbeta ett och ett halvt år på ett gigantiskt porträtt av den hatade ”folkets fader”, gjort av dyrbara stenar – en skapelse värd en persisk Xerxes eller en egyptisk Kleopatra. En regim som kan hänge sig åt sådana vederstyggligheter kan inte undgå att drabbas av massornas hat.

Utrikespolitiken motsvarar inrikespolitiken. Om Kremlregimen hade uttryckt arbetarnas intressen, om Komintern hade tjänat världsrevolutionens sak, skulle folkmassorna i det lilla Finland oundvikligen ha dragits mot Sovjetunionen, och den röda arméns invasion skulle

antingen ha varit onödig eller hälsats av det finska folket som en akt av revolutionär befrielse. Men i verkligheten stötte hela den förutvarande politiken bort de finska arbetarna och bönderna från Sovjetunionen. Medan Hitler kan räkna med den så kallade "femte kolonnen" i de länder han invaderar, så hittade inte Stalin något som helst stöd i Finland, trots traditionerna från 1918 års uppror och trots det finska kommunistpartiets långa existens. Under dessa omständigheter kom Röda arméns invasion att te sig som öppet militärt överväld. Ansvaret faller helt och endast på Moskvaoligarkin.

Krig är en regims eldprov. Trots sina framgångar har Sovjetunionens internationella ställning uppenbarligen försämrats som en konsekvens av krigets första period. Kremls utrikespolitik har stött bort breda kretsar av världens arbetarklass och förtryckta folk från Sovjetunionen. De strategiska underhållsbaser som Moskva har vunnit kommer att representera en tredje gradens faktor i världskonflikten. Tyskland övertog den mest industrialiserade sektorn av Polen och skaffade sig en gemensam gräns med Sovjetunionen, det vill säga porten till öster. Genom Skandinavien behärskar Tyskland Östersjön och har därmed förvandlat Finska viken till en noga igenkorkad flaska. Det förbittrade Finland hamnar under Hitlers direkta kontroll. I stället för en svag och neutral stat konfronteras nu Sovjetunionen av det mäktiga Tyskland på andra sidan Leningradgränsen. Hela världen har sett svagheten hos Röda armén, som har halsuggits av Stalin. De centrifugala nationalistiska tendenserna inne i Sovjetunionen har intensifierats. Kremls ledarskap har lidit en prestigeförlust. Tyskland i väster och Japan i öster känner sig nu ojämförligt mycket mer självsäkra än innan Kremls finska äventyr.

Stalin kunde bara finna ett enda svar på den olycksbådande varning som händelserna givit: Han ersatte Vorosjilov med en ännu tommare nolla, Timosjenko. Som alltid så är det huvudsakliga målet för sådana manövrar att avleda folkets och arméns vrede bort från de kriminella ansvariga för olyckorna, och i arméns topp placera en individ vars pålitlighet bara garanteras av hans obetydlighet. Kreml har återigen placerat sig självt mitt i defaultismens näste. Bara genom att förstöra detta näste kan Sovjetunionens säkerhet garanteras.

En av Fjärde internationalens huvuduppgifter är att förbereda ett revolutionärt störtande av Moskvas härskande kast är. Denna uppgift är inte enkel eller lätt. Den kräver hjältemod och uppoffringar. Men hur som helst kommer den epok av stora konvulsioner som mänskligheten har anträtt att rikta slag efter slag mot Kreml-oligarkin, bryta upp dess totalitära apparat, öka de arbetande massornas självförtroende och underlätta bildandet av en sovjetisk sektion av Fjärde internationalen. Händelserna kommer att arbeta för oss om vi klarar av att understödja dem.

De koloniala folken i kriget

Genom just de enorma svårigheter och faror som uppkommer för de imperialistiska centren, skapar kriget stora möjligheter för de förtryckta folken. Kanonmullret i Europa förkunnar deras stundande frihetstimma.

Om det är utopiskt med ett program för fredlig samhällsomvandling i de avancerade kapitalistiska länderna, så är programmet för en fredlig befrielse av kolonierna dubbelt utopiskt. Å andra sidan har de sista halvfria länderna förslavats inför våra ögon (Etiopien, Albanien, Kina...). Hela det nuvarande kriget är ett krig om kolonier. Några jagar efter dem, som hålls av andra som vägrar att ge upp dem. Ingen av sidorna har den minsta avsikt att frivilligt frigöra dem. Metropolerna, som är på nedgående, tvingas suga ut så mycket som möjligt ur kolonierna och ge tillbaka så lite som möjligt. Bara de förslavade folkens direkta och öppna revolutionära kamp kan bana väg för deras befrielse.

I de koloniala och halvkoloniala länderna är kampen för en oavhängig nationalstat och följaktligen även "fosterlandförsvaret" i princip annorlunda än i de imperialistiska staterna. Det

revolutionära proletariatet i hela världen stödjer ovillkorligt Kinas och Indiens kamp för nationellt oberoende, ty ”genom att lösa de efterblivna folken från asiatism, sektionalism och utländskt slaveri, slår [denna kamp] kraftfulla slag mot de imperialistiska staterna”.

Men samtidigt varnar Fjärde internationalen på förhand och öppet de underutvecklade nationerna för att deras senkomna nationalstater inte längre kan räkna med en oberoende demokratisk utveckling. Eftersom de är omringade av en kapitalism på nedgång och insnärjda i imperialistiska förhållanden, kommer de underutvecklade nationernas oberoende oundvikligen bli ofullgånget och dess politiska regim kommer, under inflytande från interna klassmotsättningar och yttre tryck, oundvikligen att förr eller senare falla offer för en diktatur mot folket – såsom ”folkpartiet” i Turkiet och Guomindangregimen i Kina; Gandhis regim i morgondagens Indien kommer att likna dessa. Ur det revolutionära proletariatets ståndpunkt är koloniernas kamp för nationellt oberoende endast ett övergångsstadium på vägen mot att dra med de underutvecklade staterna i den internationella socialistiska revolutionen.

Fjärde internationalen sätter inga vattentäta skott mellan underutvecklade och avancerade stater, och mellan den demokratiska och socialistiska revolutionen. Den kombinerar dem och underordnar dem de förtrycktas världsomfattande kamp mot förtryckarna. Precis som den enda verkligt revolutionära klassen i världen under vår epok är arbetarklassen, är det enda verkliga programmet för att undanröja allt förtryck, socialt och nationellt, programmet för den permanenta revolutionen.

Den stora kinesiska läxan

Den tragiska erfarenheten från Kina är en stor läxa för de förtryckta folken. Den kinesiska revolutionen 1925-27 hade alla möjligheter att segra. Ett enat och omvandlat Kina skulle idag utgöra ett mäktigt bålverk för friheten i Fjärran östern. Hela Asiens öde, och till en viss grad hela världens öde, skulle idag ha kunnat se annorlunda ut. Men Kreml, som saknade förtroende för de kinesiska massorna och sökte generalernas vänskap, använde hela sin tyngd för att underordna det kinesiska proletariatet under den kinesiska borgarklassen och hjälpte därmed Chiang Kai-shek att krossa den kinesiska revolutionen. Desillusionerat, splittrat och försvagat låg Kina öppet för en japansk invasion.

Liksom varje dömd regim är den stalinistiska oligarkin redan oförmögen att lära av historien. Vid början av det sino-japanska kriget band Kreml återigen det kinesiska kommunistpartiet vid Chiang Kai-shek och kvävde det kinesiska proletariatets revolutionära initiativ i sin linda. Detta krig, som nu närmar sig sin treårsdag, skulle för länge sedan ha kunnat sluta i katastrof för Japan, om Kina hade genomförts det som ett genuint folkkrig, baserat på en agrar revolution och med sin glöd hade satt den japanska soldatesken i brand. Men den kinesiska borgarklassen fruktar sina egna beväpnade massor mer än de japanska rövare. Även om Chiang-Kai-shek, den kinesiska revolutionens ondskefulle bödel, av omständigheterna tvingas föra krig, så är hans program fortfarande baserat på förtryck av sina egna arbetare och en kompromiss med imperialisterna.

Kriget i Ostasien kommer att bli mer och mer sammankopplat med det imperialistiska världskriget. Det kinesiska folket kommer att kunna uppnå oavhängighet endast under ledning av ett ungt och självupppoffrande proletariat, vars självförtroende kommer att återuppväckas ur världsrevolutionens återfödelse. Detta kommer att ange marschriktningen. Händelseutvecklingen sätter uppbygget av vår kinesiska sektion till ett mäktigt revolutionärt parti på dagordningen.

Revolutionens uppgifter i Indien

Under krigets första veckor utövade de indiska massorna ett allt större tryck på sina opportunistiska "nationella" ledare, vilket tvingade dem att tala ett ovant språk. Men ve det indiska folket om de sätter sin tillit till högtravande ord. Under det nationella oberoendets mask har Gandhi redan skyndat sig att kungöra sin vägran att orsaka Storbritannien problem under den nuvarande svåra krisen. Som om de förtryckta någonstans någonsin har kunnat frigöra sig utan att utnyttja sina förtryckares svårigheter!

Gandhis "moraliska" avståndstagande från våld återspeglar snarare den indiska borgarklassens rädsla för sina egna massor. De har goda grunder för sina förutsägelser att den brittiska imperialismen kommer att dra dem med sig i kollapsen. London å sin sida varnar för att man, vid första tecken på olydnad, kommer att tillgripa "alla nödvändiga medel" – inklusive, givetvis, det flygvapen som det råder brist på vid den västfronten. Det finns en arbetsdelning mellan den koloniala borgarklassen och den brittiska regeringen. Gandhi behöver hoten från Chamberlain och Churchill för att desto bättre kunna paralysera den revolutionära rörelsen.

I en nära framtid kommer antagonismen mellan de indiska massorna och borgarklassen att skärpas allteftersom det imperialistiska kriget i allt större utsträckning utvecklas till ett enormt kommersiellt äventyr för den indiska borgarklassen. Genom att öppna upp en utomordentligt förmånlig marknad för råvaror kan det måhända snabbt sätta fart på den indiska industrin. Om det brittiska imperiets fullständigt bryter samman så att länken mellan den indiska huvudstaden och London klipps av, då kommer den indiska borgarklassen att snabbt söka en ny beskyddare på New Yorks Wall Street. Borgarklassens materiella intressen bestämmer dess politiska agerande med tyngdlagens kraft.

Så länge befrielseörelsen styrs av den utsugande klassen kan den omöjligen ta sig ur denna återvändsgränd. Det enda som kan förena Indien är den agrara revolutionen under det nationella oberoendets banér. En revolution ledd av proletariatet kommer att rikta sig inte bara mot det brittiska styret, utan även mot indiska prinsar, utländska koncessionärer, toppskiktet inom den nationella borgarklassen, liksom de politiska ledarna i Moslem League. För Fjärde internationalen är det en angelägen uppgift att bygga en stabil och mäktig indisk sektion.

Det förrådiska klassarbetets politik, genom vilken Kreml under de senaste fem åren hjälpt de kapitalistiska regeringarna att förbereda kriget, likviderades abrupt av borgarklassen, så fort de inte längre behövde en pacifistisk täckmantel. Men i de koloniala och halvkoloniala länderna – inte bara i Kina och Indien, utan även i Latinamerika – fortsätter Folkfrontsvindeln att paralysera de arbetande massorna och förvandlar dem till kanonmat åt den "progressiva borgarklassen" och skapar därmed en inhemsk politisk bas för imperialismen.

Latinamerikas framtid

Föreanta staternas våldsamt utvidgade upprustning förbereder en våldsam lösning av de komplicerade motsättningarna på det västra halvklottet, och det kommer snart att aktualisera frågan om de latinamerikanska ländernas framtid. "Den goda grannens politik" är ett mellanspel som nu går mot sitt slut. Roosevelt eller hans efterträdare kommer snart att kasta sammetshandsken och visa fram järnnäven.

Fjärde internationalens teser slår fast:

"Syd- och Centralamerika kan endast frigöra sig från efterblivenhet och slaveri genom att förena alla sina stater i en mäktig federation. Denna storslagna historiska uppgift kan inte slutföras av den historiskt försenade sydamerikanska bourgeoisin, detta fullständigt prostituerade redskap för den utländska imperialismen, utan endast av det unga latinamerikanska proletariatet, de förtryckta

massornas förutbestämda ledare. Fältropet i kampen mot världskapitalismens våldshandlingar och intriger och mot de inhemska compradorklickarnas blodsdåd är därför: Syd- och Centralamerikas Förenade Sovjetstater...”

Endast under sin egen revolutionära ledning kan koloniernas och halvkoloniernas proletariat uppnå ett oövervinneligt samarbete med metropolernas proletariat och världens arbetarklass i sin helhet. Endast genom att imperialismen störtas i hela världen kan de förtryckta folken nå en fullständig och slutgiltig frigörelse. En seger för det internationella proletariatet kommer att bespara de koloniala länderna den kapitalistiska utvecklingens utdragna födslovåndor och därigenom blir det möjligt för dem att uppnå socialismen hand i hand med de utvecklade ländernas proletariat.

Den permanenta revolutionens perspektiv innebär ingalunda att de efterblivna länderna måste invänta signalen från de utvecklade, eller att de koloniala folken tålmodigt skall vänta på att metropolernas proletariat skall befria dem. Hjälpen kommer till den som hjälper sig själv. Arbetarna måste starta kampen i varje land, kolonialt eller imperialistiskt, där gynnsamma förutsättningar har upprättats, och härigenom skapa ett föredöme för arbetare i andra länder. Endast initiativkraft och handling, beslutsamhet och djärvhet kan ge verklighet åt maningen: ”Proletärer i alla länder, förenen eder!”

De förrådiska ledarnas ansvar för kriget

En seger för den spanska revolutionen kunde ha inlett en era av revolutionära omvälvningar i hela Europa och på så sätt föregripit det nuvarande kriget. Men denna heroiska revolution, som i sig innehöll varje möjlighet till seger, kvävdes av de Andra och Tredje internationernas omfamning och med anarkisternas aktiva samarbete. Världsproletariatet blev fattigare genom att förlora ännu en av sina stora förhoppningar och rikare genom att lära sig från ännu ett monstruöst förräderi.

Det franska proletariats mäktiga rörelse i juni 1936 visade att det fanns utomordentligt fördelaktiga förhållanden för en revolutionär erövring av makten. En fransk sovjetrepublik skulle omedelbart ha skapat en revolutionär hegemoni i Europa, fått revolutionära återverkningar i alla länder, skakat de totalitära regimerna och på så sätt räddat mänskligheten från den nuvarande imperialistiska slakten med alla dess otaliga offer. Men den helt igenom falska, fega och förrådiska politik som Léon Blum och Léon Jouhaux förde, och som fick aktivt stöd från Kominterns franska sektion, ledde till att en av de mest lovande rörelserna under det senaste decenniet föll samman.

Strypningen av den spanska revolutionen och sabotaget mot den proletära offensiven i Frankrike – dessa två tragiska fakta utgör en tröskel till det nuvarande kriget. Borgarklassen övertygade sig själv om att den med sådana ”arbetarledare” till sitt förfogande kunde företa sig vad som helst, till och med en ny folkslakt. Ledarna för Andra internationalen hindrade proletariatet från att störta borgarklassen vid slutet av det första imperialistiska kriget. Ledarna för Andra och Tredje internationalen hjälpte borgarklassen att starta ett andra imperialistiskt krig. Låt det bli deras politiska grav!

Andra internationalen

Kriget 1914-18 splittrade den andra internationalen i två läger, som skildes åt av skyttegravar. Alla socialdemokratiska partier försvarade sitt fosterland. Inte förrän flera år efter kriget försonade sig de förrådiska krigförande bröderna med varandra och förkunnade ömsesidig amnesti.

Idag har situationen i Andra internationalen, ytligt sett, förändrats fullständigt. Alla dess sektioner, utan undantag, befinner sig politiskt på ena sidan av de militära linjerna, i de

allierades läger: Vissa på grund av att de är partier i de demokratiska staterna, andra därför att de är emigranter från de krigförande eller neutrala länderna. Det tyska socialdemokratiska partiet som under det första imperialistiska kriget förde en föraktlig chauvinistisk politik under Hohenzollerns banér, är idag ett "defaitismens" parti i tjänst hos Frankrike och England. Men det skulle vara oförlåtligt att tro att dessa förhårdade lakejer har blivit revolutionärer. Det finns en enklare förklaring. Wilhelm II:s Tyskland erbjöd reformisterna tillräckligt med möjligheter till lönsamma poster i de parlamentariska utskotten, stadsförvaltningarna, fackföreningarna och andra ställen. Försvaret av det kejserliga Tyskland var ett försvar av det välfyllda tråg i vilket den konservativa arbetarbyråkratin begravde sina trynen. Socialdemokratin "förblir patrioter så länge som den politiska regimen garanterar den dess vinster och privilegier" varnade våra teser för sex år sedan. De ryska mensjevikerna och narodnikerna, som var patrioter även under tsaren – då de hade sina egna dumafraktioner, sina egna tidningar, sina egna fackföreningsfunktionärer och hoppades på vidare framsteg utefter denna väg – har nu förlorat allt detta och intar en defaitistisk hållning gentemot SSSR.

Följaktligen kan den nuvarande "enigheten" inom Andra internationalen förklaras av det faktum att alla dess sektioner hoppas att de allierade kommer att rädda deras poster och privilegier i de demokratiska ländernas arbetarbyråkrati och återupprätta dessa poster och privilegier i de totalitära länderna. Socialdemokratin sträcker sig inte längre än till impotenta dagdrömmar om den "demokratiska" borgarklassens patriotism. Dessa politiska invalider är fullständigt oförmögna till kamp även när deras egna intressen är hotade.

Detta såg man allra tydligast i Skandinavien, som visade sig vara Andra internationalens allra heligaste helgedom, där alla de tre länderna under årtal regerades av en sansad, realistisk, reformistisk och pacifistisk socialdemokrati. Socialism var vad dessa herrar kallade den konservativa kungliga demokratin, plus statskyrkan och plus de småsnåla sociala reformer som för en tid möjliggjordes av de begränsade militärutgifterna. Med stöd av Nationernas Förbund och skyddade av "neutralitetens" sköld, räknade de skandinaviska regeringarna med generationer av lugn och fredlig utveckling. Men de imperialistiska herrarna tog ingen hänsyn till deras kalkyler. De tvingades att böja sig för ödets slag. Vid Sovjets invasion av Finland proklamerades sig alla de tre skandinaviska länderna neutrala vad Finland angelangade. Vid Tysklands invasion av Danmark proklamerade sig Sverige neutralt vad Danmark och Norge angelangade. Danmark lyckades till och med förklara sig neutralt i förhållande till sig självt. Under skydd från Englands gevärsmynningar, var Norge ensamt om att utföra några symboliska gester av självförsvar. Dessa hjältar är helt beredda att leva på det demokratiska fosterlandets bekostnad, men är obenägna att dö för det. Det krig som de inte förutsåg, har av bara farten gjort slut på deras förhoppningar om en fredlig utveckling under kung och gud. Det skandinaviska paradiset, den sista tillflyktsorten för Andra internationalens förhoppningar, har omvandlats till en liten del i det stora imperialistiska helvetet.

De socialdemokratiska opportunisterna känner bara en politik – den passiva anpassningens politik. Under den sönderfallande kapitalismens villkor återstår inget annat än att överge position efter position, att överge allt fler delar av sina redan miserabla program, sänka sina krav, fullständigt överge kraven, fortsätta reträtten allt längre bakåt tills det inte längre finns någon annan plats kvar än ett råtthål. Men även där drar imperialismens obarmhärtiga hand ut dem med svansen. Sådan är Andra internationalens korta historia. Den dödas av det pågående kriget för andra gången, och denna gång förmodligen för alltid.

Tredje internationalen

Tredje internationalens politik – en blandning av rå opportunistisk och ohöljd äventyrlighet – utövar ett inflytande på arbetarklassen som, om möjligt, är ännu mer demoraliserande än sin

äldre brors politik. Det revolutionära partiet baserar sin politik på arbetarnas klassmedvetenhet. Komintern gör inget annat än förorenar och förgiftar denna klassmedvetenhet.

De officiella propagandisterna i båda de krigförande lägren avslöjar, ibland helt korrekt, det andra lägrets förbrytelser. Goebbels säger en hel del sanningar om det brittiska våldet i Indien. Den franska och engelska pressen säger en hel del skarpsinniga saker om Hitlers och Stalins utrikespolitik. Men inte desto mindre representerar den här ensidiga propagandan ett chauvinistisk gift av värsta slag. Halvsanningar är den farligaste formen av lögn.

Till denna kategori hör all nuvarande propaganda från Komintern. Efter fem år av den grävsta inställsamhet gentemot demokratierna, då "kommunismen" reducerades till att leta fascist-sympatisörer, upptäckte Komintern, på hösten 1939, plötsligt de västliga demokratiernas kriminella imperialism. Vänster om! Från och med då, inte ett enda fördömande ord om krossandet av Tjeckoslovakien och Polen, ockupationen av Danmark och Norge och de upprörande bestialiteter som Hitlers gäng begått mot de polska och judiska folken! Hitler gjordes om till en fredsälskande vegetarian som ständigt provocerades av de västliga imperialisterna. Den engelsk-franska alliansen beskrevs av Kominterns press som "det imperialistiska blocket mot det tyska folket". Goebbels själv kunde inte ha uttryckt det bättre! I det emigrerade tyska kommunistpartiet brann en flamma av fosterlandskärlek. Och eftersom det tyska fosterlandet inte upphört att vara fascistiskt så visade det sig att det tyska kommunistpartiet intog – en socialfascistisk position. Tiden hade kommit då Stalins teori om socialfascism blivit kött och blod.

Vid första påseendet verkade de ståndpunkter som intogs av Kommunistiska internationalens franska och engelska sektioner vara diametralt motsatta. Till skillnad från tyskarna var de tvungna att attackera sina egna regeringar. Men denna plötsliga defaitism var inte internationalism, utan endast en förvrängd form av patriotism – dessa herrar såg Kreml som sitt fosterland, på vilket deras välfärd berodde. Otvivelaktigt uppträdde många franska stalinister modigt under förföljelserna. Men det politiska innehållet i deras mod besudlades av att de förskönade fiendelägrets rovgiriga politik. Vad måste de franska arbetarna tänka om detta?

Reaktionen har alltid framställt revolutionära internationalister som agenter för en främmande makt. Komintern skapade en situation för sina franska och engelska sektioner som fick dem själva att ge grundvalen för en sådan anklagelse, och tvingade därvid in arbetarna i det patriotiska lägret och dömde dem till förvirring och passivitet.

Kremls politik är enkel: den sålde Komintern till Hitler tillsammans med olja och mangan. Den hundlika underdånighet med vilken dessa människor lät sig säljas visar obestridligt Kominterns internationella korrupcion. Kominterns agenter har varken kvar principer, ära eller samvete – endast en böjlig ryggrad. Men människor med böjlig ryggrad har ännu aldrig lett en revolution.

Stalins vänskap med Hitler kommer inte att vara för evigt, inte ens för någon längre tid. Innan vårt manifest når ut till massorna har kanske Kremls politik genomgått en ny vändning. I så fall kommer även karaktären på Kominterns propaganda att ändras. Om Kreml dras närmare till demokratierna kommer Komintern återigen att plocka fram den gamla bruna boken med nationalsocialistiska förbrytelser ur sina bokhyllor. Men det betyder inte att propagandan kommer att anta en revolutionär karaktär. Även med nya adresslappar kommer propagandan att vara lika underdånig som förut. Revolutionär politik kräver framförallt att massorna får veta sanningen. Men Komintern ljuger systematiskt. Vi vänder oss till världens arbetare och säger: Tro inte på lögnarna!

Socialdemokrater och stalinister i kolonierna

Partier som är uppbundna till exploatörerna och är intresserade av privilegier är organiskt oförmögna att bedriva en ärlig politik som tar hänsyn till arbetarnas och de förtryckta folkens mest exploaterade skikt. Andra och Tredje internationalens fysionomi avslöjas därför speciellt klart i deras attityd gentemot kolonierna.

Eftersom Andra internationalen har fungerat som advokat för slavägarna och aktieägare i profiterna från slaveriet, har den inte några egna sektioner i kolonierna, om vi undantar tillfälliga grupper av koloniala funktionärer, främst franska frimurare och ”vänster”-karriärister som sitter på den inhemska befolkningens ryggar. Genom att i rättan tid stämpla uppfattningen att den koloniala befolkningen bör resa sig mot det ”demokratiska fosterlandet” som opatriotisk, har Andra internationalen fått privilegiet att förse borgarklassen med koloniministrar, det vill säga slavdrivare (Sidney Webb, Marius Moutet och andra).

Tredje internationalen, som startade med en modig revolutionär appell till de förtryckta folken, har likaledes på kort tid fullständigt prostituerat sig beträffande den koloniala frågan. För inte så många år sedan, då Moskva såg en möjlighet till en allians med de imperialistiska demokratierna, lanserade Komintern en politik för nationell frigörelse inte bara för Abessinien och Albanien utan också för Österrike. Men för de franska och brittiska kolonierna inskränkte de sig till att tala om ”förnuftiga” reformer. Vid den tiden försvarade Komintern indierna, inte mot Storbritannien, utan mot möjliga attacker från Japan, och Tunis mot Mussolinis huggtänder. Nu har situationen ändrats totalt. Fullständig frihet för Indien, Egypten och Algeriet! Dimitrov kommer inte att acceptera mindre. Araber och negrer har åter funnit sin bästa vän i Stalin, för att inte tala om Hitler och Mussolini. Den tyska sektionen av Komintern försvarar, med den fräckhet som är utmärkande för detta gäng av parasiter, Polen och Tjeckoslovakien mot den brittiska imperialismens komplotter. Dessa människor är kapabla och redo till allt! Med en ny vridning av Moskvans inriktning mot västdemokratierna kommer de återigen att snällt be London och Paris bevilja deras kolonier liberala reformer.

I motsats till Andra internationalen har Komintern, tack vare sin stora tradition, ett otvivelaktigt inflytande i kolonierna. Men dess sociala bas har ändrats i enlighet med dess politiska utveckling. Idag vilar Komintern, i länder av kolonial karaktär, på de skikt som är Andra internationalens traditionella bas i metropolerna. De smulor som faller från superprofiterna har gjort det möjligt för imperialismen att skapa en infödd arbetararistokrati i de koloniala och semikoloniala länderna. Den är obetydlig i jämförelse med sin prototyp i metropolerna, men framträder ändå tydligt mot bakgrund av den allmänna fattigdomen, och den håller ett fast grepp om sina privilegier. Tillsammans med statsfunktionärerna utgör Arbetarbyråkratin och aristokratin i de koloniala och halvkoloniala länderna särskilt servila rekryter för ”vänner” till Kreml. I Latinamerika är det mest slående exemplet på detta den mexikanska advokaten Lombardo Toledano, vars förtroliga tjänster till Kreml har belönats med en dekorativ post som ordförande i den Latinamerikanska fackföreningsfederationen.

Eftersom kriget ställer klasskampens frågor på ett tillspetsat sätt, försvåras situationen för dessa bedragare och vindflöjlar, och det måste genuina bolsjeviker utnyttja för att kasta ut Komintern ur kolonierna.

Centrism och anarkism

Genom att testa allting och förkasta allt som är ruttet, så utgör kriget ett dödligt hot mot de utlevade internationalerna. En betydande del av Kominterns byråkrati kommer säkert att vända sig till sitt eget imperialistiska fosterland, i synnerhet om Sovjetunionen besegras. Arbetarna kommer däremot att röra sig allt mer åt vänster. Under sådana förutsättningar är splittringar och brytningar oundvikliga. Ett antal symptom tyder redan på att det är möjligt att

vänsterflygeln inom Andra internationalen kommer att bryta sig ut. Centristiska grupperingar av olika ursprung slag kommer att slås ihop, splittras, bilda nya "fronter", "läger", etc. Men vår epok kommer att visa att den inte tolererar centrism. Den patetiska och tragiska roll som POUM, som ändå var den mest seriösa och ärligaste av de centristiska organisationerna, spelade i den spanska revolutionen kommer alltid att vara en fruktansvärd varning i det avancerade proletariats minne.

Men historien tycker om återupprepningar. Det är inte uteslutet att det kommer att göras nya försök att bilda en international som två-och-en-halv-internationalen, eller den här gången en tre-och-en-kvart-sinternational. Sådana försök förtjänar bara att uppmärksammas som tecken på att djupare processer äger rum i arbetarklassen. Men det kan med säkerhet redan på förhand slås fast att dessa centristiska "fronter", "läger" och "internationaler", som saknar teoretiska grundvalar, en revolutionär tradition och ett färdigt program, kommer att få en lättflyktig karaktär. Vi skall bistå dem genom att skoningslös kritisera deras obeslutsamhet och klenmodighet.

Men denna skiss över de gamla arbetarorganisationernas bankrutt skulle vara ofullständigt om vi glömde att nämna anarkismen. Dess nedgång utgör det mest obestridliga fenomenet i vår epok. Till och med innan det första imperialistiska kriget lyckades den franska anarkosyndikalismen bli den mest opportunistiska av alla borgarklassens tjänare. Under det förra kriget visade sig de flesta av anarkismens ledare vara patrioter. Under det spanska inbördeskrigets hetta tog anarkister poster som borgarnas ministrar. De anarkistiska frasmakarna förnekar staten så länge den inte behöver dem. I fransk stund blir de, precis som socialdemokraterna, kapitalistklassens agenter.

Anarkisterna gick in i detta krig utan program, utan en enda idé, och med en fana som fläckats av sitt förräderi mot det spanska proletariats. Idag kan de lägga fram något annat för de breda lagren av arbetare än en demoraliserande patriotism som kryddats med humanism. När vi söker närma oss de anarkistiska arbetare som verkligen vill kämpa för sin klass' intressen, måste vi samtidigt kräva att de fullständigt bryter med alla dessa ledare som bara fungerar som borgarklassens springpojkar.

Fackföreningarna och kriget

Medan monopolkapitalismens magnater står över statsmaktens officiella organ och kontrollerar dem från sina höjder, så trippar de opportunistiska fackföreningsledarna runt statsmaktens fotpallar och skapar stöd för den bland de arbetande massorna. Det är omöjligt att utföra dessa smutsiga sysslor så länge det existerar arbetardemokrati i fackföreningarna. Men regimen i fackföreningarna följer samma mönster som regimerna i borgarstaterna och blir mer och mer auktoritär. I krigstid blir fackföreningsbyråkratin otvivelaktigt generalstabens militärpolis inom arbetarklassen.

Men deras nit kommer inte att rädda dem. Kriget innebär död och förstörelse för de nuvarande reformistiska fackföreningarna. De fackföreningskämpar som är i sina bästa år mobiliseras till slakten. De ersätts av pojkar, kvinnor och gamla män, det vill säga de som duger minst till motstånd. Alla länder kommer att gå ur kriget så ruinerade att arbetarnas levnadsstandard kommer att kastas hundra år tillbaka i tiden. Reformistiska fackföreningar är bara möjliga under den borgerliga demokratins regim. Men det första som kommer att försvinna under kriget är den genomruttna demokratin. Den kommer att dra med sig alla de arbetarorganisationer som tjänat som dess stöd i sitt fall. Det kommer inte att finnas något utrymme för reformistiska fackföreningar. Det är nödvändigt att omedelbart varna arbetare för detta, och tillräckligt högt så att alla skall höra.

En ny epok kräver nya metoder. Nya metoder kräver nya ledare. Det går bara att rädda fackföreningarna på ett enda sätt: Omvandla dem till kamporganisationer som sätter segern över den kapitalistiska anarkin och det imperialistiska röveriet som sitt mål. Fackföreningarna kommer att spela en ledande roll i bygget av den socialistiska ekonomin, men förutsättningen för detta är att kapitalistklassen störtas och produktionsmedlen nationaliseras. Endast genom att slå in på den socialistiska revolutionens väg kan fackföreningarna undvika att begravas under krigets ruiner .

Fjärde internationalen

Den proletära förtruppen är det imperialistiska krigets mest oförsonliga fiende. Men det hyser ingen rädsla för detta krig. Det accepterar kamp på den arena som klassfienden valt. Det träder in på denna arena med fladdrande fanor.

Fjärde internationalen är den enda organisation som korrekt förutsade huvudlinjerna i världshändelserna, som förutsåg att det var oundvikligt med en ny imperialistisk katastrof, som avslöjade de borgerliga demokraternas och den stalinistiska skolans småborgerliga äventyres pacifistiska bedrägeri, som kämpade mot klassarbetspolitiken som bar namnet ”folkfront”, som ställde Kominterns och anarkisternas förrädiska roll i Spanien vid skampålen, som oförsonligt kritiserade POUM:s centristiska illusioner som berövade dem deras bästa kadrer. Vår politik under kriget är bara en koncentrerad fortsättning av vår politik i fredstid.

Fjärde internationalen bygger sitt program på marxismens granithårda teoretiska grundvalar. Den avvisar föraktfullt den eklekticism som dominerar den officiella arbetarbyråkratin i olika läger, och ofta tjänar som täckmantel för kapitulation inför den borgerliga demokratin. Vårt program är formulerat i en hel rad av dokument som är tillgängliga för alla. Innebörden av dem kan summeras i två ord *proletariatets diktatur*.

Vårt program baseras på bolsjevismen

Fjärde internationalen baserar sig fullständigt och helhjärtat på bolsjevismens revolutionära traditioner och dess organisatoriska metoder. Låt de småborgerliga radikalerna klaga på centralism. En arbetare som någon gång har varit i strejk vet att det inte går att kämpa utan disciplin och ett fast ledarskap. Hela vår nuvarande epok genomsyras av centralism. Monopolkapitalismen har bringat den ekonomiska centraliseringen till sina yttersta gränser. Statscentralism i dess fascistiska form har fått en totalitär prägel. Demokratierna försöker mer och mer ta efter denna förebild. Den fackliga byråkratin försvarar vildsint sitt mäktiga maskineri. Andra och Tredje internationalen utnyttjar maximalt statsapparaten i sin kamp mot revolutionen. Under dessa förhållanden ligger den elementära garantin för framgång i att ställa revolutionär centralism mot reaktionär centralism. Det är oundgängligt med en proletär förtrupsorganisation som svetsas samman av en järndisciplin, och består av ett urval härdade revolutionärer som är beredda att offra sig själva och inspireras av en okuvlig vilja att segra. Vi måste förbereda offensiven systematiskt och noggrant för att, när tiden är mogen, utan tvekan kunna sätta in hela arbetarklassens tyngd i kampen. Bara ett centraliserat parti som inte självt tvekar kan lära arbetarna detta.

Odugliga skeptiker älskar att peka på bolsjevismens degenerering till byråkratism. Som om hela historien skulle bero på ett partis struktur! Faktum är att det är partiets öde som beror på klasskampens utveckling. Hur som helst så är bolsjevikpartiet det enda parti som i kamp har bevisat sin förmåga att genomföra den proletära revolutionen. Det är precis ett sådant parti som den internationella arbetarklassen behöver idag. Om de borgerliga regimerna går straffria ur kriget kommer alla revolutionära partier att degenerera. Om den proletära revolutionen segrar kommer själva anledningen till degeneration att försvinna.

Under denna period av segrande reaktion, desillusionering bland massorna, massfattigdom, en politisk atmosfär som förgiftas av de traditionella arbetarorganisationernas enorma söndervirtning, i en stämning av ökande svårigheter, utvecklas Fjärde internationalen självfallet långsamt. Det har gjorts isolerade men vid första anblicken bredare och mer lovande försök att ena vänsterflygeln av centrister som föraktar våra metoder. Men alla dessa anspråksfulla försök har förvandlats till stoft innan ens massorna har hunnit lägga deras namn på minnet. Endast Fjärde internationalen fortsätter att envist, målmedvetet och med ökande framgång att simma mot strömmen.

Vi har klarat testet

Det som kännetecknar en revolutionär organisation är framförallt det allvar med vilket den utarbetar och testar sin politiska linje vid varje ny vändning i händelserna. Centralismen blir fruktbar genom demokratin. I krigets hetta diskuterar våra sektioner lidelsefullt alla frågor som rör den proletära politiken, testar metoder och sveper i förbigående bort de ostabila element som förenat sig med oss enbart därför att de är mot Andra och Tredje internationalen. Att skilja av opålitliga medresenärer är den oundvikliga kostnad som måste tas vid bildandet av ett verkligt revolutionärt parti.

Den överväldigande majoriteten av våra kamrater i olika länder har klarat krigets första test. Detta faktum är av ovärderlig betydelse för Fjärde internationalens framtid. Varje basmedlem i vår organisation har inte bara rätt till utan är förpliktad att se sig själv som en kommande officer i den revolutionära armé som kommer att skapas i händelsernas flammor. När massornas tågar in på den revolutionära arenan kommer de reformistiska, pacifistiska och centristiska programmens obetydlighet omedelbart att avslöjas. En enda verklig revolutionär i en fabrik, en gruva, en fackförening, ett regemente eller ett krigsfartyg är oerhört mycket mer värd än hundratals småborgerliga pseudorevolutionärer som småkokar i sin egen sås.

Storborgerskapets politiker ser Fjärde internationalens roll klarare än våra småborgerliga pedanter. Omedelbart innan man avbröt de diplomatiska förbindelserna försökte franska ambassadören Coulondre och Hitler skrämna varandra med krigets konsekvenser. Deras enda gemensamma åsikt var att den enda ”verkliga segraren” skulle bli Fjärde internationalen. Efter det att fientligheterna mot Polen hade inletts, rapporterade Frankrikes, Danmarks och andra länders press att det i arbetarnas kvarter i Berlin hade dykt upp slagord som ”Ner med Stalin, länge leve Trotskij” på väggarna. Detta betydde ”Ner med Tredje internationalen, länge leve Fjärde internationalen!” När en demonstration organiserades av de mer beslutsamma arbetarna och studenterna i Prag, så utfärdade ”Protektorn” Baron Neurath ett officiellt uttalande som lade ansvaret för demonstrationen på de tjeckiska ”trotskisterna”. Den korrespondens från Prag som publicerats i den tidning som redigeras av Benes, f d president i den tjeckoslovakiska republiken, bekräftar att de tjeckiska arbetarna mer och mer håller på att bli ”trotskistiska”. Som alltid är detta bara symptom. Men de visar otvetydigt på utvecklingsriktningen. Den nya generation av arbetare som kriget leder in på revolutionens väg kommer att ställa sig under vår fana.

Den proletära revolutionen

De grundläggande villkoren för att den proletära revolutionen ska segra har skapats av historien och klarlagts teoretiskt:

1. Ett borgerligt dödläget och en därav resulterande förvirring inom den härskande klassen.
2. Ett starkt missnöje och strävan efter avgörande förändringar inom småborgarklassens led, utan vars stöd storborgarklassen inte kan behålla sin makt.

3. Medvetenhet om den outhärdliga situationen och vilja till revolutionära handlingar inom proletariatets led.
4. Ett klart program och ett fast ledarskap inom den proletära förtruppen.

Detta är de fyra villkoren för att den proletära revolutionen ska segra. Huvudskälet till att många revolutioner misslyckas har sin rot i det faktum att dessa fyra villkor sällan mognar tillräckligt på en och samma gång. Under historiens gång har kriget ofta varit revolutionens moder just därför att det skakar de avdankade regimerna i grundvalarna, försvagar den härskande klassen och påskyndar framväxten av revolutionär ilska bland de utsugna klasserna.

Borgarklassens förvirring, folkmassornas oro och missnöje är redan intensivt, inte bara i de krigförande länderna utan också i de neutrala. Dessa fenomen kommer bara att intensifieras för varje månad kriget varar. Det är sant att proletariatet under de sista 20 åren har lidit det ena nederlaget efter det andra, det ena allvarigare än det andra, att det har blivit desillusionerat över sina gamla partier och otvivelaktigt mött kriget i en deprimerad sinnesstämning. Men man ska inte övervärdera stabiliteten och varaktigheten hos sådana stämningar. De skapades genom händelser och de kommer att upplösas genom händelser.

Både krig och revolutioner görs först och främst av den yngre generationen. Miljoner ungdomar som inte kunde få arbete inom industrin började sina liv som arbetslösa och därigenom stod de utanför det politiska livet. Idag finner de sin plats, eller också kommer de att finna den i morgon: Staten organiserar dem i regementen och öppnar på så sätt möjligheten för en revolutionär förening. Utan tvivel kommer kriget också att skaka av de äldre generationerna deras apati.

Problemet med ledarskapet

Då återstår frågan om ledarskapet. Kommer inte revolutionen att förrådas även denna gång, eftersom det finns två Internationaler i imperialismens tjänst, medan de verkligt revolutionära elementen utgör en liten minoritet? Med andra ord: Skall vi i tid lyckas skapa ett parti som kan leda den proletära revolutionen? För att finna ett riktigt svar på denna fråga måste man ställa den korrekt. Naturligtvis kan och kommer ett eller annat uppror att sluta i nederlag på grund av det revolutionära ledarskapets omogenhet. Men det är inte en fråga om ett enstaka uppror. Det är en fråga om en hel revolutionär epok.

Den kapitalistiska världen har ingen utväg, så vitt man inte ser en utdragen dödsstrid som en lösning. Det är nödvändigt att förbereda sig inför många år, ja t o m decennier av krig, uppror, korta perioder av vapenstillestånd, nya krig, nya uppror. Ett ungt, revolutionärt parti måste grundas på detta perspektiv. Historien kommer att ge det tillräckligt med tillfällen och möjligheter att testa sig självt, att samla erfarenhet och att mogna. Ju snabbare förtruppen svetsas samman, desto kortare kommer denna epok av blodiga konvulsioner att bli, desto mindre förstörelse kommer vår planet att drabbas av. Men den stora historiska frågan kommer inte att kunna lösas förrän ett revolutionärt parti står i ledningen för proletariatet. Frågan om tempo och tidsintervaller är av enorm betydelse, men den ändrar varken det allmänna historiska perspektivet eller inriktningen på vår politik. Slutsatsen blir enkel: arbetet med att utbilda och organisera avantgardet måste fortsätta med tiofaldig energi. Just häri ligger Fjärde internationalens uppgift.

De som försöker rättfärdiga pessimistiska slutsatser genom att helt enkelt hänvisa till det förra krigets tråkiga konsekvenser, gör det största misstaget av alla. För det första gav kriget upphov till Oktoberrevolutionen på vars lärdomar hela världens arbetarrörelse vilar. För det andra skiljer sig det nuvarande krigets förhållanden i grunden från de som rådde 1914. De

imperialistiska ländernas, inklusive Förenta staternas, ekonomiska ställning är mycket sämre idag och krigets förstörande kraft är mycket större än för ett kvarts sekel sedan. Därför finns det denna gång tillräcklig anledning att förvänta sig en mycket snabbare och mycket intensivare reaktion från arbetarnas och från arméns sida.

Det förra krigets erfarenheter passerade inte utan att påverka massorna djupt. Andra internationalen hämtade sin styrka ur massornas fortfarande orubbade demokratiska och pacifistiska illusioner. Arbetarna hoppades verkligen att 1914 skulle bli det sista kriget. Soldaterna lät sig dödas för att bespara sina barn en ny slakt. Bara tack vare detta hopp kunde män stå ut med mer än fyra års krig. Idag återstår nästan ingenting av de demokratiska och pacifistiska illusionerna. Folken lider av det nuvarande kriget utan att längre tro på det, utan att förvänta sig något annat av det än nya kedjor. Detta gäller även de totalitära staterna. Den äldre generationen arbetare som bar det första imperialistiska krigets bördor på sina ryggar och som inte har glömt dess lärdomar är ännu långt ifrån eliminerade från arenan. De falska slagorden om patriotism och pacifism ringer fortfarande i öronen på den näst äldsta generationen, som gick i skolan under kriget. De ovärderliga politiska erfarenheter som dessa skikt som nu krossas under krigsmaskinens tyngd har, kommer att framträda i full styrka då kriget tvingar de arbetande massorna att komma ut öppet mot sina regeringar.

Antingen socialism eller slaveri

Våra teser *Kriget och Fjärde internationalen* (1934) fastslår att:

”den internationella revolutionen ställs på dagordningen med förnyad kraft genom att den moderna kapitalismens genomgående reaktionära, ruttna och rövaraktiga natur avslöjas, genom att demokratin, reformismen och pacifismen förstörs och genom det överhängande och brännande behovet för proletariatet att finna en säker väg bort från den hotande katastrofen.”

Idag handlar det inte längre om att säkerställa en snabbare och rättvisare utveckling av det ekonomiska livet, som under 1800-talet: Idag handlar det om att rädda mänskligheten från självmord. Detta är just de tillspetsade historiska frågor som har ryckt undan mattan för de opportunistiska partiernas fötter. Men revolutionens parti finner en källa till outtömlig inspiration i medvetenheten om att det bär fram en obeveklig historisk nödvändighet.

Dessutom är det otillåtligt att jämföra dagens revolutionära förtrupp med de isolerade internationalister som höjde sina röster vid det förra krigets utbrott. Vid den tiden var det bara bolsjevikernas ryska parti som utgjorde en revolutionär kraft. Men även detta parti misslyckades till sin överväldigande majoritet, med undantag av en liten emigrantgrupp kring Lenin, att lösgöra sig från sin nationella inskränkthet och höja sig till världsrevolutionsperspektiv.

Fjärde internationalen har en klar fördel framför sina tidigare föregångare, inte bara genom sitt antal, utan även genom sina förberedelser. Fjärde internationalen är den direkta arvtagaren till bolsjevikpartiet i sin blomning. Fjärde internationalen har tillgodogjort sig Oktoberrevolutionens lärdomar och har omsatt erfarenheterna från den rikaste perioden mellan de två krigen till teori. Den har tillit till sig själv och till sin framtid.

Låt oss åter slå fast att kriget accelererar kraftigt den politiska utvecklingen. De stora uppgifter som bara igår verkade vara årtal långt borta, för att inte säga årtionden, kan dyka upp framför oss inom bara två eller tre år. Program som är baserade på invanda fredliga förhållanden kommer oundvikligen att förbli hängande i luften. Å andra sidan kommer Fjärde internationalens program av övergångskrav, som närsynta politiker ansåg vara så ”överkligt”, att uppenbara sin betydelse under den process då massorna mobiliseras för att erövra statsmakten.

Under inledningen av den nya revolutionen kommer opportunisterna, precis som för ett kvarts sekel sedan, att försöka intala arbetarna att det är omöjligt att bygga socialismen på ruiner och ödeläggelse. Som om proletariatet skulle ha möjlighet att välja! Vi måste bygga på de grunder som historien ger oss. Den ryska revolutionen visade att arbetarmakten kan uppstå även i ett outvecklat land, ur den djupaste fattigdom. Arbetare i de utvecklade länderna kan åstadkomma ännu större mirakel. Krig förstör strukturer, järnvägar, fabriker och gruvor, men det kan inte förstöra teknik, vetenskap och skicklighet. Efter att ha skapat sin egen stat, organiserat sina egna led, satt de kvalificerade krafter som kapitalismen lämnat efter sig i arbete samt organiserat produktionen rationellt, kommer proletariatet att inom ett par tre år att inte bara ha byggt upp det som kriget raserat utan även skapat förutsättningar för ett storartat kulturellt uppsving baserat på solidaritet.

Vad bör göras?

Detta manifest är antaget vid Fjärde internationalens kriskonferens vid en tidpunkt då de tyska arméerna, efter att ha övermannat Holland och Belgien och krossat de allierade truppernas inledande motstånd, rullar vidare likt en tidvattensvåg av eld mot Paris och kanalen. I Berlin firar man redan lite förhastat segern. I de allierades läger härskar en bestörtning, som gränsar till panik. Vi har här varken möjlighet eller behov av att trassla in os i strategiska spekulationer om krigets nästa fas. Hitlers kolossala övermakt sätter nu på många sätt sina spår i hela världens politiska klimat.

”Men är inte arbetarna förpliktade att under rådande omständigheter stödja demokratierna i deras kamp mot den tyska fascismen?” Så ställs frågan av breda småborgerliga kretsar, för vilka proletariatet alltid kommer att förbli ett hjälpverktyg i händerna på en eller annan fraktion inom borgarklassen. Vi avvisar indignerat denna politik. Naturligtvis existerar det en skillnad mellan olika politiska regimer i det borgerliga samhället, liksom det finns en skillnad i bekvämlighet mellan olika vagnar i ett tåg. Men när hela tåget rusar mot en avgrund försvinner skillnaden mellan den sönderfallande demokratin och den mordiska fascismen inför sammanbrottet för hela det kapitalistiska systemet.

Hitlers segrar och grymheter väcker naturligtvis ett glödande hat från arbetare i hela världen. Men det finns en oöverbryggbar klyfta mellan detta arbetarnas berättigade hat och att hjälpa sina svagare men inte mindre reaktionära fiender. De brittiska och franska imperialisternas seger skulle inte bli mindre skrämmande för mänsklighetens slutliga öde än en seger för Hitler och Mussolini. Den borgerliga demokratin kan inte räddas. Om arbetarna hjälper sin borgarklass mot den utländska fascismen så påskyndar de bara fascismens seger i sitt eget land. Den uppgift som historien ställer är inte att hjälpa den ena parten i ett imperialistiskt system mot den andra utan att avskaffa systemet som helhet.

Arbetare bör lära militärkonsten

Militariseringen av massorna fortsätter oavbrutet varje dag. Vi avvisar de groteska försöken att göra sig av med denna militarisering med tomma pacifistiska protester. Alla stora frågor kommer under den kommande perioden att avgöras med vapen i hand. Arbetarna borde inte frukta vapen, utan istället lära sig att använda dem. Revolutionärer skiljer sig inte mer från folket under krig än i fredstid. En bolsjevik strävar inte bara efter att bli den bästa fackföreningskämpan utan även den bästa soldaten.

Vi vill inte tillåta borgarklassen att i sista minuten driva ut otränade eller halvtränade soldater på slagfältet. Vi kräver att staten omedelbart ger arbetare och arbetslösa möjlighet att lära sig hur man handskas med gevär, handgranater, maskingevär, kanoner, flygplan, u-båtar och andra krigsverktyg. Speciella militärskolor i nära samarbete med fackföreningarna är

nödvändiga, för att arbetare skall bli skickliga i krigskonsten och kunna inneha befälsbefattningar.

Detta är inte vårt krig

Samtidigt glömmer vi inte för ett ögonblick att detta inte är vårt krig. Till skillnad från Andra och Tredje internationalen bygger inte Fjärde internationalen sin politik på de kapitalistiska staternas militära framgångar, utan på att omvandla det imperialistiska kriget till arbetarnas krig mot kapitalisterna, på att störtade härskande klasserna i alla länder, på den socialistiska världrevolutionen. Förändringarna på slagfältet vid fronten, förstörelsen av städer, ockupation av territorier, enskilda länders fall utgör från denna ståndpunkt endast tragiska episoder på vägen mot en rekonstruktion av det moderna samhället.

Oberoende av krigets förlopp fullföljer vi vår grundläggande uppgift. Vi förklarar för arbetare att deras intressen står i oförsonlig motsättning till den blodtörstiga kapitalismens; vi mobiliserar arbetarna mot imperialism; vi propagerar för enighet mellan arbetarna i krigförande och neutrala länder; vi ropar på förbrödring mellan arbetare och soldater inom varje land och mellan soldater på skilda sidor av slagfältet; vi mobiliserar kvinnor och ungdomar mot kriget; vi fortsätter envist, oförtrutet, outtröttligt att förbereda revolutionen – i fabriker, i gruvor, i byar, i kaserner, vid fronten och i flottan.

Detta är vårt program. Proletärer i alla länder, det finns ingen annan utväg än att förena er med oss under Fjärde internationalens fana.

Översättning: *Martin Fahlgren* (en mindre del av dokumentet har tidigare publicerats på svenska i antologin *Den permanenta revolutionens epok*)